

De *Postryder* verschijnt s'lijngsdags, s'donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEF. boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteuren.

Alle toezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centimen.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centimen.

De reclamen, per drukregel 25 centimen.

TONGEREN, DEN 26 OCTOBER.

De *Moniteur* durft niet.

De *Moniteur* heeft dry koninklyke besluiten afgekondigd, by welke het bestuur van 226 studiebeurzen in handen gesteld wordt van de daertoe benoemde provinciale kommissiën. De *Moniteur* geeft de namen der stichters van de studiebeurzen, omdat deze anders niet kunnen aangeduid worden; maer het officieele blad wacht zich wel, de hoedanigheden der stichters te vermelden.

Niets natuurlyker dan die vrees en die schaemte! De meeste stichtingen zyn gedaan door priesters of door een der katholieke fondatiën, en moest het staetsblad die hoedanigheden bekend maken, dan zou gansch het land immers daardoor de overtuiging bekomen van hetgeen de rechterzyde, gedurende de beraedslaging der beurzenwet in de Kamers heeft gezegd, en van hetgeen zelfs verscheidene doktrinaire leden herhaeld hebben, namelijk dat die wet *inbreuk maakt op den eigendom* en dus eene wet ter bekrachtiging van eene roovery is.

Wat de *Moniteur* niet doet, hopen wy dat de bestuurders der beurs-fondatiën doen zullen: er diende in elke provincie eene lyst van die stichtingen afgekondigd te worden, met de hoedanigheden der begiftigers, en, zooveel mogelyk, een uittreksel van den stichtingsakt, waeruit klaer byken mag dat de fondatie *louter katholiek* is.

De bevolkingen moeten, tegen de aenstaende algemeene kiezing, volkomen ingelicht worden over die brutale schending van de grondwet, welke het recht van eigendom waerborgt. 't Is waerlyk een stichtend voorbeeld voor het land, de grondwet door het gouvernement zelve te zien schenden!

Veenziekte.

EENVOUDIG MIDDEL TER VOORKOMING EN GENEZING.

In *The Illustrated London News*, voor september 1863, vindt men een bericht van den heer Mansfield, den Engelschen consul-generaal te St-Petersburg, aen zyn gouvernement, aldus luidende:

a. Dat geen enkel stuk vee het russisch ryk, zonder van een certificaet van gezondheid voorzien te zyn, verlaten mag.

b. Dat de *veestallen* in Rusland, alwaar met *yper bezwangerd water* aenwezig is, vry van de ziekte zyn gebleven; terwyl het door die vreeslyke ziekte aengetaste vee door het overvloedig drinken van zoodanig water daarna geheel is genezen.

Ieder veehouder, die zich zelve en zyn vee lief heeft, wordt dus in zyn belang aengeraden om groote hoeveelheden verroest yzer te werpen in het water dat hy als drank voor zyn vee bestemt. Hy zal er zich wel by bevinden.

Kerkelyk nieuws.

In het voorjaar werd er te Zonhoven, ter gelegenheid van den jubilé, eene zending gepredikt door twee eerv. paters Minderbroeders uit het klooster van Mechelen. Op het einde dezer zending werd daer eene generale communie gedaan voor Z. H. den Paus. Van de 1800 communicanten welke, in die parochie zyn, naderden er op eenen dag ruim 1200 tot de H. Tafel. Een der byzonderste paters van Arca-coeli, te Roomen, heeft op verzoek van eenen der bovengemelde paters den 6 oktober deze gebeurtenis aen den H. Vader verteld, en te gelyk den zegen voor de parochianen van Zonhoven verzocht. De Paus verhefte zyne hand en zeide: « *Zeer geerne, en schryfaen dien pater missionaris dat ik uit den grond van myn hert die goede geloovigen zegen, den pastoor en de paters die er gepredikt hebben Tuschen al myn lyden komoet zulke gebeurtenissen my vertroosten, dewyl ik zie dat de ware geloovigen in de afgelegene landen zoo toegeneegen zyn tot den plaetsvervanger van Jesus-Christus.* » — De Paus, dit zeggende, was zeer aengedaen, en eene traen blook in zyne oogen. (Uittreksel uit eenen brief uit Roomen.)

De afstreding van Mgr de Merode.

Sedert eenige dagen houden de vrymetselaars- en italiaense-gezinde dagbladen zich veel bezig

met de definitieve of tydelijke afstreding van Mgr de Merode, pro-minister der wapenen van den pauselyken soeverein, alsook met de redenen waeraen men die akte van den uitmuntenden prelaet zou moeten toeschryven.

Onder die dagbladen moeten wy vooreerst den *Temps* van Parys, melden, dien ten dien opzichte eene napolitaense korrespondentie, opgevuld met valsche aenhalingen en eerlooze aentigingen heeft meêgedield, en waervoor de *Indépendance Belge* zich gehaest heeft hare kolommen te openen, echter zeggende, dat zy de verantwoordelykheid ervan niet wilde op zich nemen. Een persoon, volkomen met den toestand van zaken van Mgr de Merode en zyne familie bekend, geeft de volgende nota, in antwoord op dit beleedigend faktum:

« Volgens eene napolitaense korrespondentie van het dagblad *le Temps*, welke een aenweefsel van dwalingen bevat, om dezelve niet een ergeren naam te geven, zou de familie de Merode zich in een moeilijken en zeer ernstigen toestand bevinden.

« Is het noodig al de ongerymdheid dier aentigting te doen uitschynen? Er zyn weinig familiën wier fortuinstoestand zoo schitterend en zoo aanzienlyk is als die van de familie de Merode, en wier naam zoo roemvol is door de diensten door verscheidene van hare leden zoo in Frankryk als in België aen de openbare zaak bewezen.

« Volgens de zelfde korrespondentie zou de kwestie van *Mynheer* de Merode (gewaende finaciele moeilijkheden) zich hiermé vermengen. Dit is eene andere ongerymdheid en niets meer. Welk is die kwestie des broeders van *Mynheer* de Merode. Mgr de Merode heeft slechts een enkel broeder, den achtbaren graaf Werner de Merode, gewezen lid der kamer van gedeputeerden en der wetgevende vergadering van Frankryk, lid van den algemeenen raed van het departement Doubs, gekend door zyne schitterende hoedanigheden en door de groote onroerende fortuin welke hy bezit en die aen niemand iets verschuldigd is.

« Mgr de Merode heeft, door eene van die edelmoedigheden, welke men zelden ontmoet, alleen in het belang der eeuwige stad en van het wereldlyk gezag van den pauselyken soeverein te Rome, de beweging willen aanzetten van groote en nieuwe gebouwen, gelyk er te Parys, Brussel en andere groote steden opgerigt worden, en dit zonder het minste inzicht om winsten op die groote onderaeming te doen, maer alleenlyk met het doel om den luister van het pauselyke gouvernement te handhaven en te vermeerderen.

« Met dit doel heeft hy voor belangryke sommen, welke byna alle betaeld zyn, paleizen, huizen en gronden van eene groote uitgestrektheid binnen Rome aengekocht, om er nieuwe wyken aen te leggen, nieuwe straten door te steken, enz. Dit is te Rome algemeen gekend.

« Het is valsch, hetgeen de korrespondent van den *Temps* gezegd heeft, dat Mgr de Merode geruïneerd is, en dat hy zich tegenover eene circulatie van *meer dan een miljoen wisselbrieven* bevindt. Mgr de Merode bezit in België en Frankryk onroerende goederen, ter waarde van ongeveer twee millioenen en die vry en onbelast zyn.

« Wat de hatelike lasteringen betreft welke het innerlyk leven van Mgr de Merode aenranden, en welke deze korrespondentie insgelyk bevat, men kan dezelve slechts met verontwaardiging verwerpen. Ik moet er echter byvoegen, dat het altyd door dergelyke deloiale middelen is, dat de tegenstrevers van het Pausdom poogen de eervolle mannen ten onder te brengen welke de hinderpael zyn voor hunne schuldige inzichten.

« Heeft Mgr de Merode zyn ontslag van pro-minister der wapenen van Z. H. gegeven? Dit is voor hem mogelyk gelyk voor elk ander miuister. In weerlyk ik met hem in briefwisseling ben, weet ik er volstrekt niets van, en ik zal aen het feit geen geloof hechten zoolang hetzelfde niet officieel uit Rome gemeld wordt.»

Zweden en Noorwegen.

De dagbladen hebben in den tyd gesproken van den Dominé Lindback, welke zich te verantwoorden had voor de rechtbank, omdat hy aen verscheidene zynere parochianen vergiftige hosties had gegeven, toen hy hen de communie toediende, en dus oorzaak van den dood dezer personen.

Men zal zich nog wel herinneren dat de rechtbank op gezwinden pas het doodvonnis tegen hem had uitgesproken. Zelfs werd er geen ernstig onderzoek gedaen over vroegere misdaden, welke de openbare opinie op Lindback deed wegen. In dezen spoed zag men toen niets anders dan de werking van den invloed der protestantsche geestelykheid, welke deze zaak ten gauwste verlangde afgedaen te zien.

Thans heeft het Cassatiehof van Gotha het

door de rechtbank uitgesproken vonnis verboden. Het hof heeft de instruktie van het proces onvoldoende geoordeeld, en besloten dat de zaak op nieuw zal voor de rechtbank gebracht worden.

Men meldt uit Diest, dat het kasteel der familie de la Coste, naby die stad gelegen, door een hevigen brand is in asche gelegd. Verdere inlichtingen ontbreken.

— Men schryft uit Luik, 24 oktober:

De zucht naer het bankspel breidt zich langs hoe meer in vershillige gemeenten van Haspengauw uit, ten nadeele van de behoeftige werkmanshuuszinnen. Alle twee weken ontvingen de werklieden hun loon, en alsdan stellen de bankhouders zich als het ware in hinderlag om hun tot het spel te verlokken. Men noemt er verscheidene werklieden, welke niet alleen de vruchten van hunnen arbeid hebben verloren, maer zelfs de jonge verken, welke te huis in den stal, voor hun huishouden werden opgekweekt. De *Gazette de Liège* merkt aen, dat de boeten tegen die schandelyke exploitatie niet zwaer genoeg is.

— Men schryft uit Antwerpen, 22 oktober:

Gisteren avond is er, naby den koninklyken entrepot, een smartelyk ongeluk voorgevallen, hetwelk in de omstreken van den bassin een pyntlyken indruk heeft gedaen.

Ontrent 6 1/2 ure kwam er een koopwarenkouvooi uit den entrepot gereden, terwyl de genaemde Gaspard Mys, tweede magazynier, met den werkmans Bruggemans, aen de voorspringende yzeren deur van den entrepot stond te klappen. Een der waggons was van de rails geschoten, en dewyl de trein immer voortreed, bonste de gedeetailleerde waggon met zooveel geweld tegen de grielje, dat de yzeren deur, 6 a 700 kilos zwaer wegende, alsook een groot stuk, van den muer met blauwen steen, werd omgerukt. De deur werd een 10 tal stappen verre geworpen en Mys en Bruggemans lagen er onder.

Op het gerucht, dat door het vallen der deur veroorzaekt werd, kwamen er verscheidene personen toegesnel, en er werden onmiddelyk poogingen aangewend om de twee ongelukkigen, als het nog tyd was, te verlossen en hulp toe te brengen.

Nadat men de yzeren deur had opgenomen, deed zich een yzelyk schouwspel aen aller bliken voor; daer lag het gansch misvormde lyk van G. Mys. Zyn hoofd was tot aen den mond afgeslagen; zyne benen waren op verscheidene plaetsen gebroken en het overige gedeelte van zyn lichaem was gansch verpletterd. Zyn medegezel Bruggemans is maer lichtelyk gewond en zal binnen ernige dagen zyn werk kunnen hervatten.

Het afgerukte stuk blauwen steen is met bloed en hersenen van Mys besmeurd; volgens men denkt, zal hy in den val dien steen tegen het hoofd gekregen hebben.

Het kouvooi is met den gedeetailleerden waggon tot tegen de Rynpoort voortgereden, alwaar het is blyven staen en men den waggon terug op de rails geplaatst.

Men heeft het lyk van den ongelukkigen Mys naer het gashuis gedragen. Mys was 33 jaren oud, te Aelter in Oost-Vlaenderen geboren, hy was getrouwd, en laet eene weduwe achter. Vroeger was hy serjant by het 3^e lini-regiment, vervolgens werd hy stadswachter, en thans was hy in bediening by de maetschappij van den entrepot. Gisteren middag had hy zyne benoeming als onder-chef ontvangen.

— Ziehier volgens officieele berekeningen tot welke fabelzichte sommen de grondreigdommen voor bouwplaetsen in eenige groote steden van Europa geklommen zyn:

Te Brussel, in de ontkleerkoopersstraat, is onlangs de vierkante voet 85 fr., en de vierkante meter 1,105 fr. betaeld, dat is 11 millioen per hektaer.

Te Antwerpen, op de Meir, heeft men over eenige jaren iets meer dan 6 millioen per hektaer betaeld, wel te verstaan per voet gerekend.

— Te Mézières is eene vrouw genaemd Celestine Bernard, in den ouderdom van 109 jaren overleden.

— EEN MAN DOOR ZYNE VROUW IN 'T ZOET GELEGD. — Men schryft uit Londen, dat er in een der straten van Plymouth, de volgende afgrypslyke gebeurtenis heeft plaets gehad:

« Eene koopvrouw in visch had eenen echtgenoot, die uit hoofde van zyne lichaemsgebreken niet meer kon werken.

« Hy ontving wel eenigen onderstand van de parochie; maer het verveelde de vischvrouw van haren man daer zoo zien weg te kwyuen; en daerinhoven had zy het nog gemunt om in het bezit te geraken van eene nederige som van 15 a 16 ponden sterlings, opbrengst van eene

verzekering op het leven.

« Uit dien hoofde besloot zy den dood van haren armen echtgenoot te bespoedigen, zonder dat zy iets zou te stellen gehad hebben met den beul Galecraft. Het beste middel door haer uitgeacht om dit doel te bereiken was van haren echtgenoot te laten sterven van honger. Zoo gezegd zoo gedaen. Zy zag naer hem niet meer om dan op het oogenblik, dat zy dacht dat hy reeds een lyk zou geweest zyn.

« Groot was echter hare verwondering toen zy hem nog heel goed in leven vond. Wat echter nog sterker was, is dat zy op voorhand de doodkist had laten maken, en er den armen man had ingelegd terwyl hy nog leefde.

« Eindelyk om niet te kort te llyven aen haer beroep van vischvrouw, had zy hem van aen de voeten tot aen de kin in 't zout gelegd.

« Gelukkig verwtigtigde eene gebuervrouw nog bytids de polsde, die oogenblikkelyk toesnelde en den gebrekkelyken man uit de handen van zyne afschuwelyke huisvrouw haelde.»

— In de provincie Luxemburg zyn de wolven op dit oogenblik zeer talryk en stout. By klaren dag hebben ze onlangs eene zoog by den inkom van het dorp Anher verscheurd.

— Iemand heeft berekent, dat de 600,000 obligatiën van 500 fr., die onlangs door de stad Parys werden uitgegeven, aen elkander geplakt, 7 2/3 maal de lengte van de vestingwerken der hoofdstad zouden hebben. Indien men het zelfde deed met de obligatiën van 500 fr. van den spoorweg van Parys over Lyon naer de Middellandsche zee, die op dit oogenblik 3 miljoen bedragen, zou men een reep papier bezitten, die lang genoeg zou wezen om er tweemaal den weg van Parys naer Marseiljen mede te beleggen.

— Een nieuw middel tegen slechte betalers werd onlangs te Parys beproef. tegen een jong student, die meer verteede dan zyn vader kon, of verkoos te betalen. Men zag namelyk voor het huis waer hy woonde, een man op en neer wandelen, met een papier op zynen rug geplakt, waer met groote letters op te lezen was: *M. A. is my dertig flesschen rooden wyn schuldig; ik wacht hier zoo lang tot hy my betaelt.* De wynkooper behoefde echter niet lang te wachten.

— EEN NIEUW KONGRES — Men schryft uit Bordeaux dat er binnen kort een nieuw en zeer origineel kongres in deze stad zal gehouden worden.

Er is van niets anders kwestie dan van lekker eten en drinken. Uit alle kanten heeft men bytredingen ontvaangen om eens ryp binnen te gaen over de keuken kwestie.

De zittingen zullen gehouden worden aen tafel.

— De *Esperanza* van den 11 kondigt den grootsten lof af over de zelfopffering aen de Zusters van Liefde en de geestelykheid aen den dag gelegd gedurende de wreede ziekte die te Madrid woedt. Zy hebben den tyd niet, zegt dit blad, in de dagbladen artikels te schryven over de menschevriendheid; zy hebben den middel met om inschryven te openen, hunne beurzen ledig zynde; zy gaen noch naer de koffyhuizen noch naer de schouwburgen, na praelyvolle redevoeringen gehouden te hebben over de liefde tot het menselidom. De tyd dien de menschevrienden overbrengen in spreken, schryven en zich te verzetten, zy gebruiken dien in de zieken en stervenden te troosten en te zegenen.

— Ten gevolge van den aanzienlyken aangroei der kindermoorde in Engeland, hebben verscheidene hooggeplaete personen besloten eenen oproep te doen tot het parlement, opdat er wetgevende maetregel zouden genomen worden, ten einde het toenemen dezer misdaden te keer te gaen. Eene petitie, bestemd voor het parlement, wordt dagelyk met talryke handteekens in al de wyken van Londen bekleed.

— In China heeft het El gedroogt, zoo wel als hier, en de Keizer die zich de zoon des Hemels noemt, heeft niet geaerzeld om die plaeg voor een uitwerksel der goddelyke wraek te houden. En dat in zyn Staetsblad ootmoedig belydende, bekent hy dat zyne slechte regering zyne onderdanen die plaeg heeft aengedaen; hy vraegt hun daer vergiffenis over, belovende zyn dragte te verbeteren en zich voortaan meer bezich te houden met de noodwendigheden van zyn volk. Hy maent tevens zyne ministers aen en de andere bedienenden van zyn ryk van niet meer af te wyken van de wegen der gereghtheid en der waerheid.

Hy beveelt aen zyne gerechtsdienaren de straffen te verzachten welke de wetten opleggen aen de pligtigen, en seffens de menschen in vryheid te stellen die ten ongeregite gekerked zyn, ten einde het proces met den Hemel spoedig te eindigen. Men zegge nu nog dat die Keizer van China geen goed hart heeft.